

IZVJEŠĆE I ZAKLJUČCI s Okruglog stola na temu 'Prihvatljivost kompostana u Hrvatskoj' održanog u Poreču 21. ožujka 2019.godine

Organizatori Okruglog stola bili su Akademija poljoprivrednih znanosti i Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču.

U ime Akademije poljoprivrednih znanosti rad okruglog stola otvorila je prof. dr. sc. Tajana Krička, dopredsjednica Akademije poljoprivrednih znanosti, nakon čega je pod moderatorstvom dr. sc. Smilje Goreta Ban izloženo pet znanstvenih i stručnih radova u kojima je elaborirana problematika kompostiranja komunalnog otpada i mulja dobivenog iz pročištača otpadnih voda. Izlaganje su imali dr. sc. Igor Pasković - Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču, prof. dr. sc. Neven Voća - Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Marjeta Stražar, Pročištač Domžale-Kamnik iz Slovenije, dr. sc. Roberto Maddalena - Innovando Italija i predstavnici tvrtke Odvodnje Poreč.

Nakon dovršetka izlaganja održana je otvorena tribina na kojoj su postavljena brojna pitanja iz područja promatrane problematike na koju su dati odgovarajući odgovori uključujući i odgovore na pitanja u svezi predloženih zaključaka, koji su jednoglasno usvojeni od svih sudionika Okruglog stola:

Temeljem izloženih prezentacija i otvorene rasprave na temu 'Prihvatljivost kompostana u Hrvatskoj' jednoglasno su usvojeni sljedeći

ZAKLJUČCI

1. U Hrvatskoj se godišnje proizvodi približno 1,7 milijuna komunalnog otpada od čega se odlaze 72% na odlagalištima otpada. Od toga 63,5% čini biorazgradivi otpad koji većinom može biti odlična sirovina za kućno i industrijsko kompostiranje. Isto tako, utvrđeno je kako 1% porasta BDP-a će generirati 0,69% većom proizvodnjom otpada, što će neminovno dovesti do daljnjeg generiranja miješanog komunalnog otpada.
2. Ciljevi za odvojeno prikupljanje i oporabu biorazgradivog otpada predviđeni za 2020. godinu će biti jako teško dostižni bez odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu i korištenja njegove biorazgradive frakcije u aerobnoj (kompostiranje) i anaerobnoj (bioplin) fermentaciji te proizvodnji organskog gnojiva. Iz tog razloga, potrebno je poticati odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu kroz ciljane edukacije stanovništva, ne samo zbog potrebe odvojenog prikupljanja biootpada, već i za potrebe dostizanja ostalih propisanih ciljeva za druge frakcije otpada.
3. Poseban naglasak na prevenciji otpada potrebno je dati na otpadu nastalom od hrane jer samo u Hrvatskoj na odlagalištima se odloži 380.000 tona takve vrste otpada. Na svjetskoj razini, gotovo 1/3 ukupno proizvedene hrane, odnosno 1,3 milijarde tona otpada od hrane se baci i završi na odlagalištima. Kako se 42% takvog otpada generira u kućanstvima potrebno je dodatno educirati građane, prvenstveno u prevenciji nastanka takvog otpada.
4. Utvrđuje se kako je kućno kompostiranje jedno od važnijih načina obrade komunalnog biootpada. Zbog toga potrebno je poticati podjelu kućnih kompostera, kao i dodatno dugoročno educirati stanovništvo kako pravilno kompostirati.

5. Budući je u Hrvatskoj svega 11 kompostana (od čega 4 nisu imale sve potrebne dozvole), potrebno je poticati dodatne investicije u industrijsko kompostiranje, kao i dodatne dugoročne edukacije stanovništva u smislu smanjenja „NIMBY“ efekta (ne u mom dvorištu efekt) i lakšeg provođenja aktivnosti izgradnja kompostana industrijskih kapaciteta.
6. Zbog sve većeg problema sa muljem iz pročištača otpadnih voda, potrebno je pronaći inovacijska rješenja njegovog korištenja i sa muljem treba gospodariti kao s vrijednim resursom. Međutim, na državnoj razini, korištenje mulja na poljoprivrednom zemljištu ima određena ograničenja (Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi, NN 38/08). Glavna zapreka koja je propisana navedenim Pravilnikom navodi da je godišnje dopušteno koristiti najviše 1,66 tona suhe tvari mulja po hektaru poljoprivrednog tla. Međutim, isti Pravilnik ne navodi nikakvu graničnu vrijednost u slučaju da je mulj kompostiran. Stoga je nužno usklađivanje zakonodavnog okvira korištenja mulja iz pročištača otpadnih voda u poljoprivredi. Isto tako, potrebno je uvesti distinkciju u njegovom korištenju u prehrambenom i neprehrambenom lancu poljoprivredne proizvodnje.

Izvešće i zaključke sastavio:

Prof. dr. sc. Neven Voća

Izvešće i zaključke ovjerala:

Prof. dr. sc. Tajana Krička, moderatorica Okruglog stola

